

CSERESZNYE- MEGGYNAP

nébih

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A VIDÉKI TÉRSÉGEKBE BERUHÁZÓ EURÓPA

Nébih Fajtakísérleti Állomásainak bemutató üzemi programja és fejlesztése

*Bemutató üzemi célok a megvalósulási
helyszínek függvényében:*

Tordas	kertészeti (zöldség, gyümölcs) fajok, szántóföldi és üvegházi termesztési körülmények, ökológiai gazdálkodásra alkalmas fajták vizsgálata
Pölöske	kertészeti (gyümölcs) fajok vizsgálata
Székkutas	szántóföldi fajok vizsgálata
Monorierdő	erdészeti fajok vizsgálata, fajtakitermesztés, burgonya rezisztenciavizsgálat

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (továbbiakban: Nébih) Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Igazgatósága végzi a fajtaelismeréshez szükséges vizsgálatokat és a fajtakitermesztést (posztkontroll vizsgálat). A hazánkban elismert fajták az Európai Unió egész területén szaporíthatók és forgalmazhatóak.

A fajtakísérleti állomások az ország fontosabb termőterületein helyezkednek el. A fajtakísérleteket a hazai és nemzetközi jogszabályokban foglaltak figyelembevételével, egységes módszertan alapján végezzük.

A fajtakísérleti és fajtakitermesztő állomások modernizálásával, olyan növényfajtakísérleteket lehet végezni, melyekkel limitálhatóak a mezőgazdasági termesztés bizonytalanságából adódó negatív hatások,

növelhető a termésbiztonság, valamint a növényi kórokozókkal, kártevőkkel szembeni ellenállóképesség. A gazdálkodók olyan innovatív ismereteket, növénykultúrákat (fajtákat), környezetvédelmi megoldásokat ismerhetnek meg, amelyek alkalmazása révén optimalizálhatják a termelést, csökkenthetik a szennyezőanyag kibocsátást, valamint eredményesen alkalmazkodhatnak a fenntartható fejlődés feltételeihez.

A Pölöskei Állomáshoz 75 ha földterület tartozik a Göcseji termő tájban Zala vármegyében.

A terület 8 megkülönböztetett táblára osztott. Talajfelszíne közepesen hullámos, talajerózió nem jellemző. Genetikai talajtípusa: agyagbemosódásos barna erdőtalaj. Kötöttsége: vályog-agyagos vályog, Arany-féle kötöttségi szám: 42-45. Humusztartalom: gyenge, táblánként változó, 0,7-1,5%. Az állomáson kertészeti fajok vizsgálata történik.

Bemutató üzemi látogatási programok:

1. Alma-, körte-, japánkörte nap
2. Bogyósnap
3. **Cseresznye-meggynap**
4. Diónap
5. Fagyvédelem
6. Fajtahasználat
7. Héjas nap
8. Metszési munkák bemutatása nyáron
9. Metszési munkák bemutatása télen
10. Növényvédelmi nap
11. Rezisztens szőlőfajták bemutatása
12. Szilvanap

CSERESZNYE

(Prunus avium L.)

Kis-Ázsiából, a Fekete- és a Kaszpi-tenger vidékéről származik. Termesztése már i.e. 70 körül megkezdődött. A cseresznye név a Kerasous (Giresun) török várostól eredeztethető.

Jelentősége hazánkban

A termésátlag nagyon alacsony hazánkban 3-5 t/ha (20t/ha is lehet, 10 felett már jövedelmező). Frissen fogyasztott cseresznye 60%, feldolgozásra: 30-35%, exportra: 7-8%.

Fejlődési lehetőségeink:

- Optimális termőhely gondos kiválasztása,
- Intenzív termesztéshez megfelelő alany/nemes kombinációk kiválasztása,
- Intenzív technológiák hazai kidolgozása, fejlesztése.

A cseresznye ökológiai igényei

- Sok napfényt kedvel, melegigényes;
- Enyhe lejtésű, napsütötte domboldalakat kedvel;
- Jól tűri a téli lehűléseket, – 20°C alatt károsodik;
- 550- 600 mm csapadék elegendő (eloszlása nagyon fontos!);
- Talajigény: tápanyagban gazdag, mélyrétegű, közepkötött homokos vályogtalajokat kedveli (5,5-7,5 pH);
- Meszes talajra érzékeny, klorotikus tünetek;
- Gyökere levegőigényes, a pangóvizet nagyon nem kedveli, talajvíz 2 m fölé ne emelkedjen.

Alanyhasználat

Vadcseresznye (*Prunus avium* L. Mönch.)

A legrégebben használt alany, hosszú élettartam, késői termőrefordulás, talajuntaságra érzékeny, kompatibilitási probléma nincs, igen erős növekedési erély. Fajták: ivarosan szaporított: C 2493, Altenweddingeni, vegetatíván szaporított: F/12/1, P-HL-A, P-HL-B, Colt.

Sajmeggy (*Prunus mahaleb*)

Jól tolerálja a szélsőségesebb ökológiai körülményeket (laza, köves, meszes talajokat, szárazabb körülményeket, hidegtűrése is megfelelő), talajuntaságra nem érzékeny, jó az összeférhetősége, a vadcseresznyéhez képest korábban termőrefordul, bő termőképességű, 30-40 évig terem rajta a fajta, jó gyümölcsméretet produkál; Fajták: SL-64, Magyar, Korponay, Egervár, Broforest.

Meggy (*Prunus cerasus*)

Főként a meggyekhez használják, erős szerteágazó gyökérzetet fejleszt, nem igényes a talajra, száraz talajt viszont nem bírja, jó a télállóképessége, hazánkban legtöbbször az apró cigánymeggyek közül szelektálták. Fajták: C 219, C 404, Weiroot 10, 13, 158, 53, 72, Gisela 5.

Cseplesz meggy (*Prunus fruticosa*)

Ivartalanul szaporítva: 'Prob' (magyar) GM hibridek (Belgium, Grand Manil), kelet-ázsiai fajok keresztezéséből: Inmil, Damil, Camil. Németország, Pilnitzből származó alanyok: PiKu sorozat, melyek főleg növekedési erélyükben eltérőek.

Művelési rendszerek

Hagyományos művelés: ágcsoportos, sudaras koronaforma 8-10 m x 7-8 m, kombinált korona, vázakorona

- Ágcsoportos, sudaras koronaforma 8-10 m x 7-8 m;
- Kombinált korona,
- Vázakorona.
- Intenzív koronaformák:
- Felsőrügyes orsó, fűzérorsó, módosított Brunner orsó, karcsú orsó, spanyol bokor,
- Vogel féle cseresznyeorsó, Tatura művelési rendszer, Palmetta művelési rendszer.

'Aida': Érd, 2006. (Brózik S. – Apostol J.); ('Moldovai fekete' x 'H 236'); Gyümölcs: nagy, igen szilárd hússzállományú; feldolgozásra alkalmas fajta, sötétpiros, cirmos, 7-8 g. Porzó fajtái: 'Katalin', 'Van', 'Kavics', 'Stella'.

Érés: június közepe.

'Alex' ('Axel'): Érd, 1999. (Brózik S. – Apostol J.); ('Van' x 'Cherry Self Fertile 46'); Első öntermékeny hibridünk; kemény húsu, közepes méretű; intenzív művelésre is alkalmas, aprósodásra hajlamos.

Érésidő: július első dekádjában;

'Carmen': Érd, 2006. (Brózik S. – Apostol J.); 'Sárga Dragán' x 'H 203'; nagyon nagy méretű, közepes hússzilárdságú, 11-12 g, Feldolgozásra mérsékelten alkalmas, gyümölcs moniliára érzékeny. ó pollenadói: 'Katalin', 'Paulus', 'Margit', 'Van'.

Érésidő: korai – közép. J

'Germersdorfi óriás' klónok: 3, 45.: Érd, 1982., ('Schneiders Knorpelkirsche'). Fő árufajta volt sokáig; nagy ropogós gyümölcse van, repedésre hajlamos, későn fordul termőre, feldolgozásra is alkalmas.

Érésidő: június harmadik dekádjában.

'Kavics': Érd, 1999; ('Germesrdorfi óriás' × 'Budakalászi fekete'), sokáig a fán tartható, szív alakú gyümölcse, nagyon kemény húsu, nagyon jó feldolgozásra is, szállítást is jól bírja. Jó pollenadói: 'Stella', 'Katalin', 'Alex'.

Érésidő: kései.

'Mika': Németország, Müncheberg, ismeretlen eredetű magonc, ÁE: 2023., gyümölcse barnáspiros, közepes – nagy méretű, nagyon szilárd húsállományú.

Érésidő: közepes – kései.

'Paulus': Érd, 2006., ('Bigarreau Burlat × 'Stella'), közepes-nagy méretű, bordó-piros, szilárd húsállományú, öntermékeny, gyümölcssúly: 9-10 g, repedésre nem hajlamos.

Érésidő: június közepe;

'Pillangó': Érd, 2023. (ismeretlen eredetű magonc), közepes növekedési erélyű, gyümölcse nagyméretű, színe sárga piros fedőszínnel (tarka).

Érésidő: kései – nagyon kései.

'Regina': Németország, Hannover: ('Schneiders Spate Knorpelkirsche' × 'Rube'), igen nagy gyümölcsméretű, sötétbordó, szilárd húsállományú, repedésre nem hajlamos. Jó pollenadói: 'Sylvia', 'Sam', 'Lambert', 'Skeena'.

Érésidő: kései.

'Summac' ('Sweet Valentine'): ÁE: 2011, (? × Lapins), szilárd húsállományú, közép-piros szín, jó íz, öntermékeny, gyümölcssúly: 7-8 g.

Érésidő: kései.

'Sumtare' ('Sweethart'): ÁE, 2011. ('Van' × 'Newstar'), Summerland, Kanada, világospiros, igen szilárd húsállományú, jó íz, gyenge növekedésű, repedésre nem hajlamos, öntermékeny, gyümölcsméret: 8-9 g.

Érésidő: közepes.

'Vega': 1976, CA, tarka cseresznye; nagyon jó befőttnek, igen jó ízű, jó húsállományú, 6-8 g, bőtermő, színe miatt kényes gyorsan barnul.

Érésidő: június 2. dekádja.

MEGGY

(*Prunus cerasus* L.)

A meggy ökológiai igényei hasonlóak a cseresznyéhez, de lényegesen jobban alkalmazkodó képességű.

Cigánymeggyek: 'C. 7', 'C. 59', 'C. 404', Brózik Sándor – Nyújtó Ferenc, öntermékenyek, 3-4 g, jó pollenadói a Pándy meggyeknek, festőlevűek.

'Érdi bőtermő': Maliga Pál – Apostol János, 1970. ('Pándy' × 'Nagy angol'); öntermékeny, bőtermő, 5-6 g, 22-23 mm, gyengén festőlevű, moniliára nagyon érzékeny, talán a legjobb ízű meggy, friss fogyasztásra és ipari célra.

Érésidő: korai – közép

'Érdi ipari': Apostol János – Kállai T-né ('Érdi bőtermő' × 'Meteor korai'), 2014., 3 g, 19-20 mm, festőlevű, ipari felhasználásra, rázható.

Érésidő: nagyon korai.

'Érdi jubileum': Maliga Pál – Apostol János, 1980, ('Pándy' × 'Eugénia'), 4-5 g, 21-22 mm, igen jó beltartalmi értékek jellemzőek a fajtára, középerős növekedésű, gömbölyded koronája van, moniliás ágelhalással szemben toleráns, termőképessége nem a legjobb.

Érésidő: közepes

'Erika': Szabó Tibor, az Oblacsinszka fajta állományból szelektálták, öntermékeny, bőtermő, 3-4 g, apró, ipari felhasználásra, cukrászati célokra, moniliára nem fogékony.

Érésidő: közepes.

'Fanal MF-34': Morello Kft., (2019), a 'Fanal' német meggyfajtából szelektált fajta, 5-6 g, 22-23 mm, bőtermő, erősen festőlevű, ezért légyártásra alkalmas, frissfogyasztásra nem igazán megfelelő.

Érésidő: középkései.

'Piramis': Apostol János, 2004, ('M 221' × 'Meteor korai'), 8-9 g, 24-26 mm, jó ízű, friss fogyasztásra kiválóan alkalmas (primőr), cseresznyemeggy. Jó pollenadói: 'Carmen', 'Linda', 'Katalin';

Érésidő: igen korai

'Újfehértói fürtös': Pethő Ferenc – Szabó Tibor (1970), tájszelekció, megbízhatóan, bőven terem, hajlamos túlkötésre; 5-6 g, 22-24 mm, nagyon jó az ökológiai tűrőképessége, frissfogyasztásra és konzervipari felhasználásra egyaránt alkalmas.

Érésidő: kései

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Igazgatóság

1024 Budapest, Keleti Károly u. 24.
portal.nebih.gov.hu
ugyfelszolgalat@nebih.gov.hu
+36 1 336 9000

